

alternative reaktioner til frihedsstraf, der benyttes i de enkelte lande.

(c) Et udgangspunkt for arbejdsgruppens overvejelser var som anført, at der var et meget presserende behov for at foretage ændringer i den kriminalpolitiske sanktionspraksis, såfremt fængselsvæsenets anstaltskapacitet skulle holdes konstant. Man henviste herved navnlig til, at der på det tidspunkt — i begyndelsen af 1972 — da arbejdsgruppen udarbejdede betænkningen, fandtes ca. 1000 personer, der afventede afsoning af en idømt fængselsstraf, medens der var omkring 2300 hæfteafsonere, der var i samme situation.

På samme tidspunkt måtte det konstateres, at fængselsvæsenet i 1971, hvor antallet af disse „ventere“ havde været stigende, faktisk hele tiden havde udnyttet alle pladsressourcer med et belæg på 3700-3800.

Fra direktoratet for fængselsvæsenet har straffelovrådet modtaget oplysninger om, hvorledes situationen senere har udviklet sig. Et omfattende statistisk materiale, der belyser dette spørgsmål, er medtaget som bilag 1 til denne udtalelse. Det fremgår heraf, at fængselsvæsenets samlede belæg nu er nede på 3400, altså et fald på 300-400 i forhold til året før. Faldet ligger på ca. 150 varetægtsfængslede og 100-200 i afsoningsanstalterne.

Fængselsvæsenet har iøvrigt oplyst, at man i april 1972 foretog en undersøgelse af, hvorledes det nærmere forholdt sig med det meget store antal hæftedomfældte, der endnu ikke havde afsonet den idømte straf. Undersøgelsen viste, at der kun i forholdsvis få tilfælde, ca. 300, faktisk havde været mulighed for at lade straffen fuldbyrde, såfremt den nødvendige plads havde været ledig. I en del tilfælde, ca. 350, drejede det sig om så friske domme, at der endnu ikke fra anklagemyndighedens side var givet fuldbyrdelsesordre. Hertil kom ca. 850 tilfælde, hvor der enten var givet udsættelse med afsoningen, eller en ansøgning om udsættelse var under behandling. Resten udgjordes af tilfælde, hvor den pågældende var tilsgået til afsoning indenfor en kortere tid.

Der er på baggrund af bl. a. denne undersøgelse grund til at tro, at antallet af personer, der afventer fuldbyrdelse af hæftestraf, er nogenlunde konstant og kun i forholdsvis

beskedent omfang er bestemt af manglende kapacitet i fængselsvæsenets institutioner.

I fængselsvæsenet anser man problemet med personer, der afventer afsoning af fængselsstraf, for langt alvorligere. Bedømt alene på grundlag af statistiske oplysninger om antallet af „ventere“ må der imidlertid siges at være indtrådt en lettelse. Medens antallet af fængselsdømte, der i december 1971 afventede afsoning, var på op imod 1000, er tallet i december 1972 godt 700. Der er yderligere siden august 1972 i fængselsvæsenets ugentlige opgørelser over belægget medtaget oplysninger om, hvor mange af disse „ventere“, der har ansøgt om benådning eller udsættelse, og som af den grund ikke kunne indsættes til afsoning, selvom der var plads til dem. Dette tal har ret konstant ligget på omkring 350. Man kan således regne med, at antallet af personer, der reelt på grund af pladsmangel afventer afsoning af fængselsstraf, nu ligger på ca. 400. Af disse er flertallet på fri fod, men antallet af personer, som i denne venteperiode er anbragt i Københavns fængsler eller i de lokale arresthuse, fordi retsmyndighederne har anset det for nødvendigt, at de fortsat er frihedsberøvede, ligger dog på over 100.

I den periode, der er forløbet siden arbejdsgruppen sluttede sit arbejde, er fængselsvæsenets kapacitetsproblem blevet koncentreret omkring pladsforholdene i de lukkede fængsler. Specielt har man i de senere måneder haft problemer med plads i det lukkede stats- og ungdomsfængsel i Nyborg. Efter de hidtil anvendte fordelingskriterier er personer under 25 år, som på grund af undvigelsesrisiko, forbrydelsens art eller straffens størrelse skønnes at måtte afsone i lukket anstalt, blevet henvist til Nyborg. Anstalten har imidlertid ikke haft tilstrækkelig kapacitet, og der har i perioder i efteråret 1972 været op til 4 måneders ventetid på overførsel af unge fængselsdømte fra de lokale arresthuse til Nyborg. I betragtning af de mangelfulde fællesskabsmuligheder, beskæftigelsesmuligheder og undervisningsforhold i arresthusene har en sådan situation naturligvis været yderst kritisabel. For at råde bod på forholdet har man i fængselsdirektoratet bl. a. gennem ændrede fordelingsregler, hvorved man har søgt at anbringe flere i åbne anstalter, bestræbt sig på